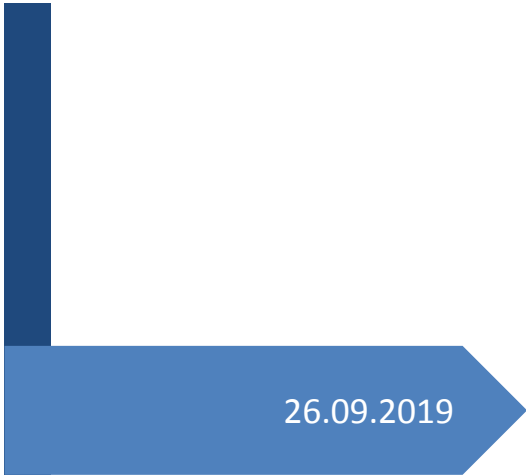
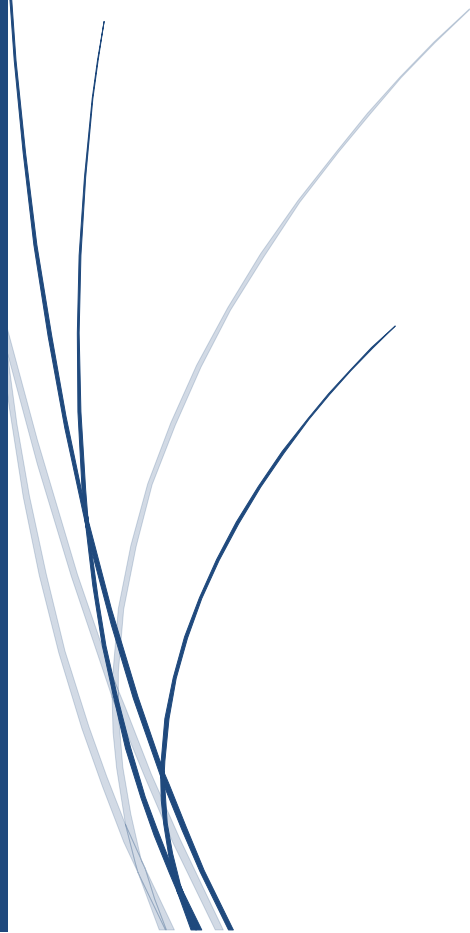

26.09.2019

Høringsuttalelse til NVEs forslag til nasjonal ramme for vindkraft område 56 Nordre Hedmark Rendalen SV – sosialistisk venstreparti

Karin Anna Maria Lervang
LOKALLAGSLEDER RENDALEN SV

Innhold

Høringsuttalelse til NVEs forslag til nasjonal ramme for vindkraft område 56 Nordre Hedmark	2
Viktige momenter i høringsuttalelsen.....	2
Bakgrunn	3
NVEs forslag til nasjonal ramme for vindkraft.....	3
Tidligere høringsinnspill fra lokale og regionale etater.....	4
Rødlista fuglearter og samfunnsverdier	4
Sølen landskapsvernområde	5
Villrein og rendalsren	6
Ansvar for klima og naturmangfold – ikke på bekostning av hverandre	6
Store utfordringer med vindkraftproduksjon i Nordre Hedmark	7
Oppsummering og konklusjon	8

Høringsuttalelse til NVEs forslag til nasjonal ramme for vindkraft område 56 Nordre Hedmark

Viktige momenter i høringsuttalelsen

Rendalen SV – sosialistisk venstreparti er meget bekymret over konsekvensene NVEs forslag til nasjonal ramme for vindkraft i område 56 Nordre Hedmark vil kunne gi. Velgere, sympatisører og medlemmer i Rendalen SV står bak denne uttalelsen

Viktige momenter i høringsuttalelsen;

Vindkraftindustri i område 56 nordre Hedmark vil få svært store negative konsekvenser for:

- Kulturminner og kulturmiljø
 - Området har et unikt kulturmiljø med tusenvis av kulturminner fra en omfattende veidemannskultur som kan oppleves i et tilnærmet opprinnelig og urørt landskap. Riksantikvaren har utpekt store deler av området til KULA-område (kulturhistorisk landskap av nasjonal verdi)
- Verdensarvområdet Cirkumferensen
 - Område 56 overlapper verdensarvområdet
- Sølen landskapsvernområde
 - Formålet med vernet vil falle bort, verneverdiene vil bli redusert og opplevelsesverdien i mesteparten av verneområdet vil bli kraftig redusert. Vindkraftindustri i tilgrensende områder vil være svært synlig da viddelandskapet er flatt med lange siktelinjer.
- Naturmangfold og leveområde for truede dyrearter
 - Området huser hubro, kongeørn, fjellvåk og tårnfalk for å nevne noen. I tillegg er det flere våtmarksområder av stor regional verdi som Nekmyrene, Spekesjøene med vassdraget Sølva/Spoka og Vesle Sølensjøen. Nekmyrene har over 70 registrerte arter og er svært viktig område for fjellmyrløper.
- Villrein og rendalsren
 - Område 56 er lagt i kjerneområdet til rendalsren. De viktigste funksjonsområdene vinterbeite, vårbeite og kalvingsområde vil bli ødelagt og reinen har ikke andre områder av samme kvalitet å benytte. Konsekvensene av storstilt utbygging vil bli fatale.
 - Tolga Østfjell villreinområde er en del av leveområdet til reinstammen i hele fjellet. Rendalen SV mener dette villreinområdet må behandles på lik linje med andre villreinområder av hensyn til internasjonale forpliktelser ovenfor arten,

og ikke minst av hensyn til arten selv og dens arealkrav. Miljødirektoratet foreslo å ta ut området fra rammeplanen.

- Uberørt natur
 - 58% av området er karakterisert som inngrepsfritt naturområde. Det vil si 58% av arealet er lengre unna enn 1 km fra større tekniske inngrep.
- Friluftsområder i inngrepsfri natur og lokalbefolkningens bruk av området
 - Størsteparten av området er kartlagt og verdsatt til et svært viktig friluftsområde. Det er stor bruk av området hele året med alt fra padling, jakt, fiske, skigåing, turgåing, hundekjøring til hesteridning.
- Folkehelse
 - Tilgang til natur fremmer folkehelse og skaper livskvalitet. Mennesker søker oftere ro og stillhet og villmarkspreget natur settes høyt. Rendalen SV mener at livskvaliteten for lokalbefolkningen vil bli vesentlig lavere med vindkraftindustri i området
- Natursorg
 - Å bli fratatt et naturområde som du er glad, der du søker trøst, hvile, aktivitet og glede, det skaper natursorg. En slik sorg er vanskelig å måle, men ikke desto mindre påtagelig.

Bakgrunn

NVEs forslag til nasjonal ramme for vindkraft

Bakgrunnen for denne høringsuttalelsen er NVEs forslag til nasjonal ramme for vindkraft.

Oppdrag gitt av OED i 2017. 1. april 2019 la NVE planen ut på høring.

Rendalen SV stiller seg helt og fullt bak Rendalen kommunes høringsuttalelse¹. Innlandet SV har en egen uttalelse² der de ber NVE ta ut området benevnt som 56 Nordre Hedmark i nasjonal ramme for vindkraft. Også denne uttalelsen stiller Rendalen SV seg bak:

«Innlandet SV ber NVE ta ut området benevnt som område 56 nordre Hedmark i nasjonal rammeplan for vindkraft. Verden står overfor store utfordringer både når det gjelder klima og tap av naturmangfold. Dette er utfordringer som må løses i fellesskap og ikke på bekostning av hverandre. Innlandet SV frykter at en utbygging av

¹ <http://webfileservice.nve.no/API/PublishedFiles/Download/201801666/2549253>

² <https://www.sv.no/innlandet/vi-mener/vindkraft/>

landbasert vindkraft vil få store konsekvenser for naturmangfold i Innlandet. En utbygging av vindkraft i våre områder truer i tillegg friluftsliv.

SV har vedtatt at fram til den nasjonale planen for vindkraft er på plass, må behandlingen av alle nye vindkraftsøknader stanses. Det er ikke nok å verne enkelte områder mot nedbygging. Innlandet SV sier nei til videre nedbygging av verdifull natur og rasering av biologisk mangfold og krever at området Nordre Hedmark fjernes fra nasjonal ramme for vindkraft.»

Uttalelsen over er vedtatt på møte i representantskapet i Innlandet SV 15. juni 2019.

Tidligere høringsinnspill fra lokale og regionale etater

I forkant av forslaget som nå er ute på høring, mottok NVE noen høringsinnspill, NVE anmodet om faglige innspill med frist 20.10.2018. Følgende lokale og regionale instanser sendte inn innspill:

- Rendalen kommune
- Sølven verneområdestyre
- Rendal renselskap
- Norsk ornitologisk forening, NOF Hedmark
- Fylkesmannen i Hedmark via Miljødirektoratet
- Hedmark fylkeskommune via Riksantikvaren
- Fylkesmannen i Trøndelag ved reindriftsforvaltningen
- Forum for natur og friluftsliv, FNF Hedmark og Akershus.

Samlet sett pekte disse lokale og regionale instansene på svært mange negative konsekvenser en eventuell utbygging av vindkraftindustri vil kunne komme til å få i område 56 Nordre Hedmark. Innspillene fra lokale, regionale, nasjonale etater og fagmyndigheter er ikke blitt tatt hensyn til i det hele tatt til stor fortvilelse for Rendalen SV men ikke minst lokalbefolkningen. NVE har satt produksjonspotensial foran svært viktige innspill som omhandler blant annet naturmangfold, samfunnsverdier, kulturminneverdier, villrein, rendalsren, landskapsvernområder og verna vassdrag i området vårt.

Rødlista fuglearter og samfunnsverdier

I innspillene er det blant annet beskrevet hvordan vindkraftindustri vil være til skade for en del rødlista fuglearter som nå har tilhold i deler av området. Det er bl.a. 6 – 9

kongeørnlokaliteter, 3 jaktfalklokaliteter, 2 fiskeørnlokaliteter og flere hubrolokaliteter ved Nekmyrene og Vesle Sølensjøen våtmarksområder. Dette gjaldt analyseområde 1, men er fortsatt like aktuelt for område 56. Området grenser også til Fiskevollen, landets største og best bevarte innlandsfiskevær der det har vært drevet fiske siden middelalderen. Området grenser videre til, og overlapper, verdensarvområdet Røros bergstad og Cirkumferensen. Deler av Rendalen østfjell er rik på kulturminner knyttet til Røros kobberverk i form av storstilt kullbrenning. Man kan derfor si at grensen for verdensarvområdet skulle vært trukket lengre sør. Uavhengig av dette foreligger det like viktige kulturminner sør for grensen til Cirkumferensen.

Andre innspill presenterte et spekter av utfordringer med vindkraftindustri knyttet til samfunnsverdier som for eksempel bærekraftig verdiskaping, naturbasert reiseliv, rekreasjon, jakt, fiske og friluftsliv, folkehelse, kulturhistorie og kommunale planer og satsningsområder. 58% av området er karakterisert som inngrepsfritt område.

Sølen landskapsvernområde

Område 56 overlapper grensa til Sølen landskapsvernområde (Sølen LVO) i sør. Dette må være feil da verneområdet skal være unntatt. Etablering av vindkraft her med 220 m høye turbiner vil bli svært synlige og merkbare fra store deler av landskapsvernområdet. Dette vil totalt forringe områdets kvaliteter. Forvaltningsmyndigheten beskriver området slik

«Sølenområdet er et unikt og særpreget landskap med store naturkvaliteter og opplevelsesverdier. Store deler av området fremstår som et intakt og urørt naturområde. Kontraster mellom større og mindre landskapsrom, mellom åpent og lukket og mellom det mektige Sølenmassivet og omkringliggende, relativt flate og dels skogkledde områder er karakteristisk og gjør dette landskapet spesielt.»³

Riksantikvaren har foreslått å ekskludere KULA områder rundt Sølen med bakgrunn i kulturhistoriske landskapsverdier⁴. Rendalen SV støtter dette og ser at vindkraftindustri i nærområde til Sølen LVO vil kraftig forringe naturopplevelsen, friluftsliv, naturmangfold og kulturverdier. Det vil i sum redusere verneverdiene i området i stor grad.

³ <http://www.nasjonalparkstyre.no/Solen/>

⁴ Nasjonal ramme for vindkraft på land, riksantikvarens innspill til eksklusjonsrunde 3. Tema: kulturminner og kulturmiljøer. PDF

Villrein og rendalsren

Miljødirektoratet sier blant annet at ytterligere forringelse av villreinens leveområder bør unngås⁵. Rendalen SV mener at rendalsren har samme adferd og habitatkrav som villrein og må hensyntas likt. En studie fra Sverige viste at tamrein endret habitatvalg under utbyggingsfase, mest i driftsfasen som følge av etablering av vindkraftverk⁶. Veibygging i områder med vindkraftverk fører til økt bruk og økt forstyrrelser av reinen. Området Nordre Hedmark omfatter viktige vinter- og vårbeiteområder og kalvingsområder der reinen er særlig sårbar for forstyrrelser. Industrialisering av disse medfører bestandens undergang.

Tolga Østfjell villreinområde er en del av leveområdet til reinstammen i hele fjellet. Rendalen SV mener dette villreinområdet må behandles på lik linje med andre villreinområder av hensyn til internasjonale forpliktelser ovenfor arten, og ikke minst av hensyn til arten selv. Vindkraftverk i Nordre Hedmark vil dermed få svært stor negativ konsekvens for bestanden og bety dens utryddelse på lengre sikt. Ut fra en vurdering av samlet belastning vil vindkraftverk få svært stor negativ konsekvens for bestanden, enten villrein eller rendalsren.

Ansvar for klima og naturmangfold – ikke på bekostning av hverandre

Norge har et stort potensial for å bygge ut fornybar energi. Derfor må vi si nei til de prosjektene som medfører store negative konsekvenser for naturmangfoldet, store tap av inngrepsfrie naturområder eller ødelegger folks opplevelse i urørt natur.

Innlandet har store bio-ressurser fra jord og skog som kan erstatte fossil energi og energikrevende byggematerialer. Fra matavfall og annet avfall fra jordbruket kan det produseres biogass til kollektivtransporten vår. Ved å erstatte stål og betong med trevirke, reduserer vi energibruken ved framstillingen av materialene og binder CO₂ i bygget.

Energisparing og energiøkonomisering er meget avgjørende for at vi skal nå lavutslippsamfunnet. Ved å spare energi, oppruste dagens anlegg og ta i bruk nye alternative energikilder, får vi nok energi. Nye offentlige bygg må være pluss-hus. SV vil redusere strømforbruket i næringsbygg, privatboliger og kommunale bygg ved å satse på smartere bruk av energi gjennom blant annet energisparekontrakter (EPC).

⁵ <https://miljostatus.miljodirektoratet.no/tema/arter/hjortevilt/villrein/>

⁶ Skarin, Anna & Sandström, Per 6 Moudud, Alam. (2018). Out of sight of wind turbines – Reindeer response to wind farms in operation. Ecology and Evolution. 10.1002/ece3.4476

Stadig færre områder i Norge er uberørt av tekniske inngrep, og 1400 arter som lever i skog er utrydningstruede⁷. Arealendringer er den viktigste årsaken til at arter utryddes. SV vil verne om urørte naturområder, sikre levedyktige bestander av truede arter og bidra til en handlingsplan for bevaring av naturmangfoldet i Innlandet. Bevaring av naturmangfoldet i Innlandet skal baseres på et godt vitenskapelig kunnskapsgrunnlag.

SV legger føre-var-prinsippet til grunn, og mener at manglende kunnskap skal komme naturen til gode. Videre vil SV gjøre Innlandet uavhengig av fossile energikilder, stanse utslipp av ikke nedbrytbare miljøgifter, plast og annet miljøskadelig avfall, bekjempe lokal forurensing, verne naturmangfoldet, opprettholde kulturlandskapet og legge til rette for et mangfoldig og miljøvennlig friluftsliv⁸.

Store utfordringer med vindkraftproduksjon i Nordre Hedmark

Rendalen SV ser at det vil gi store utfordringer knyttet til vindkraftproduksjon i området Nordre Hedmark utfra et helhetsbilde. Utbygging av vindkraftproduksjon vil medføre at store, unike naturområder bygges ned og inngrepsfri og lite berørt natur ødelegges. Dette vil selvsagt være ødeleggende for landskapsbildet.

En utbygging vil svekke verneverdiene i vassdragene i området og nesten hele område Nordre Hedmark ligger innenfor verna vassdrag. Leveområder for truede, sårbare og rødlista arter blir fragmentert og redusert. Sårbare og sjeldne naturtyper bygges ned, fragmenteres eller dreneres i tillegg til at folks nærnatur og friluftsområder omgjøres til industriområder.

Tilgang til natur fremmer folkehelse og skaper livskvalitet. Folk søker i økende grad ro og stillhet og villmarkspreget natur verdsettes høyt. Å bli fratatt et naturområde som du er glad i, der du søker trøst, hvile, aktivitet og glede, det skaper natursorg⁹. En slik sorg er vanskelig å måle, men ikke desto mindre påtagelig og vil være livsvarig. Dette vil naturlig nok øke lokalbefolkningens motstand mot vindkraftanlegg.

Det vil bli store arealavtrykk fra anlegg. Hver vindturbin trenger nærmere 1 km anleggsvei samt nesten en fotballbane til oppstillingsplass. Når dette plasseres i inngrepsfri og verdifull natur skaper det selvsagt varige og irreversible inngrep og negative reaksjoner fra

⁷ https://www.ipbes.net/sites/default/files/downloads/spm_unedited_advance_for_posting_htn.pdf og <https://www.fn.no/Nyheter/FNs-naturpanel-Menneskelig-aktivitet-truer-eksistensen-til-en-million-arter>

⁸ <https://www.sv.no/innlandet/vi-mener/fylkesvalgprogram/miljo-og-klima/>

⁹ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing--nves-forslag-til-en-nasjonal-ramme-for-vindkraft-pa-land/id2639213/?uid=b045405f-66e6-431b-86db-aa46b95562ab>

lokalbefolkningen og tilreisende. Store arealinngrep, som allerede utgjør den desidert største trusselen mot natur og arts mangfold både nasjonalt og globalt, vil være fatal for vårt unike naturlandskap og de utryddingstrua arter som lever her. 90 % av alle rødlista arter i Norge trues nettopp på grunn av arealendringer og arealødeleggelse. Vindkraftindustri øker dette totale presset.

Oppsummering og konklusjon

Vindkraftindustri i område 56 nordre Hedmark vil få svært store negative konsekvenser for

- Kulturminner og kulturmiljø
- Verdensarvområdet Cirkumferensen
- Sølen landskapsvernområde
- Naturmangfold og leveområde for truede dyrearter
- Villrein og rendalsren
- Uberørt natur
- Friluftsområder i inngrepsfri natur og lokalbefolkningens bruk av området
- Folkehelse
- Natursorg

Rendalen SV – sosialistisk venstreparti er meget bekymret for konsekvensene til NVEs forslag til nasjonal ramme for vindkraft i område 56 Nordre Hedmark vil kunne gi.

Det er mange viktige verdier som NVE ikke har tatt hensyn til når forslag for nasjonal ramme for vindkraft er lagt frem. NVE har ikke lagt vekt på tidligere innspill eller temarapporter utarbeidet av Miljødirektoratet, Riksantikvaren og NVE selv og tilsynelatende bare tatt hensyn til områdets produksjonspotensial. Rendalen SV mener at argumentene i Rendalen kommunes høringsinnspill og i vår uttalelse må vektlegges i langt større grad. I sum blir disse argumentene langt viktigere enn produksjonsforholdene i området.

Vi ber om at det faglige grunnlaget, dokumentasjon og kart i Rendalen kommunes høringsuttalelse legges til grunn for vår uttalelse.

Rendalen SV anbefaler på det sterkeste at område 56 Nordre Hedmark tas ut av nasjonal ramme for vindkraft.

Rendalen 25.09.2019

Rendalen SV – sosialistisk venstreparti ved lokallagsleder Karin Anna Maria Lervang